

De aanlandplicht komt eraan: waar ben ik aan toe?

1. Kom ik in aanmerking voor een uitzondering op de aanlandplicht?

Dat is nog niet precies duidelijk. In een aantal gevallen kan er een uitzondering gemaakt worden:

- **Wanneer vissen het discarden overleven.** Soorten waarvan wetenschappelijk is aangetoond dat zij een hoge overlevingskans hebben, mogen onder bepaalde omstandigheden worden teruggegooid. Hierbij wordt rekening gehouden met de karakteristieken van het vistuig, de visserijpraktijken en het ecosysteem. Er is niet precies vastgelegd wat een 'hoge overlevingskans' is. Daardoor hebben lidstaten een bepaalde mate van vrijheid om zelf invulling te geven aan wat precies een hoge overlevingskans is. Op dit moment wordt er onderzoek gedaan naar de overlevingskansen van schol, tong en schar in de Nederlandse demersale visserij. Als uit het onderzoek blijkt dat deze soorten hoge overlevingskansen hebben, dan zal Nederland verzoeken om een uitzondering op de aanlandplicht op te nemen in het discardplan*.
- **Wanneer een toename in selectiviteit heel moeilijk te bereiken is en/of wanneer het voorkomen en behandelen van ongewenste teruggooi leidt tot onevenredige kosten.** Dan geldt de 'de minimis' uitzondering. Onder deze uitzondering mag tot maximaal 5% van de totale jaarlijkse vangsten van alle soorten die onder de aanlandplicht vallen teruggegooid worden. Bij wijze van overgangperiode geldt de *de minimis* uitzondering de eerste twee jaren van de aanlandplicht voor 7% en de daaropvolgende twee jaar voor 6%. De *de minimis* uitzondering kent nog wat onduidelijkheden. Er zijn bijvoorbeeld nog geen criteria die vastleggen wat 'onevenredige' kosten zijn. Voorlopig moeten landen in een regio zelf bepalen of zij de kosten onevenredig hoog vinden. Er is ook nog niet bekend hoe de 'totale jaarlijkse vangsten' zullen worden berekend en er is nog discussie over of 5% het juiste percentage is.

* Uitzonderingen op de aanlandplicht komen in een discardplan te staan. Per regio (bijvoorbeeld Noordzee, Noordwestelijke en Zuidwestelijke wateren) doen lidstaten gezamenlijk een aanbeveling aan de Europese Commissie. De Scheveningen Groep doet de aanbeveling over uitzonderingen op de aanlandplicht in de Noordzeevervisserijen. De verwachting is dat het discardplan zal verschijnen rond 1 juni 2015.

2. Hoe hoog wordt mijn quotum onder de aanlandplicht?

De Europese Commissie gaat over de invulling van de quota en heeft hierover nog geen duidelijkheid gegeven. De verwachting is dat de quotumophoging voor de demersale visserij plaats zal vinden in het najaar van 2015. Op dit moment geven de quota limieten aan voor het aanlanden van soorten, maar onder de aanlandplicht zullen de quota gaan over de hoeveelheid vis die er daadwerkelijk gevangen mag worden. De quota worden dus aangepast van aanlandquota naar vangstquota. Wanneer de aanlandplicht in werking treedt dan vallen dus alle vangsten van gequoteerde soorten, inclusief de ondermaatse exemplaren, onder het quotum.

3. Waar moet ik de bijvangst gaan sorteren?

Tijdens recente onderhandelingen over de Omnibus Verordening (tussentijdse 'reparatiewetgeving') is besloten dat ondermaatse vis niet per soort aan boord hoeft te worden gesorteerd. Ook is besloten dat alleen vangsten van boven de 50 kilo per soort moeten worden genoteerd in het logboek.

4. Hoe word ik straks gecontroleerd op de aanlandplicht?

De aanlandplicht is in strijd met veel van de huidige regels in de visserij. Daarom moeten de bestaande regels aangepast worden. Dat doet de Europese Commissie met een Omnibus Verordening (reparatiewetgeving). Deze Verordening voorkomt een situatie waarin niet duidelijk is welke regels gelden (deze situatie heeft de pelagische sector meegemaakt). De onderhandelingen over de vaststelling van de verordening worden gevoerd tussen de Europese Commissie, de Raad van ministers en het Europees Parlement.

Onlangs kwam in het nieuws dat het [Europees Parlement](#) akkoord heeft gegeven op de Omnibus Verordening. Er staat onder meer in dat er een [overgangperiode van twee jaar](#) komt waarin vissers niet gestraft worden als ze fouten maken.

De handhaving en controle van de aanlandplicht is uiteindelijk primair de taak van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). In de praktijk kan de handhaving van de aanlandplicht waarschijnlijk worden opgedeeld in twee verschillende aspecten:

- Het handhaven van het verbod op het teruggooien van bijvangst.
Dat kan bijvoorbeeld via:
  - Elektronische monitoring, via camera's (vaak naar gerefereerd als Closed-Circuit Television, CCTV) en luchtwaarnemingen (in samenwerking met de kustwacht)
  - Inzet van private waarnemers;
  - Aansluiting bij private instrumenten, zoals keurmerken
- Het handhaven van het verbod om ondermaatse vis te gebruiken voor humane consumptie.

5. Wat mag ik straks met de discards doen?

Bijvangst (vissen kleiner dan de minimummaat) mogen niet gebruikt worden voor directe humane consumptie. Wat dat precies betekent is nog niet helemaal duidelijk. Op dit moment heeft Platform Innofish informatie op een rij gezet voor de volgende alternatieve afzetkanalen:

- Petfood
- Veevoer
- Dolfinaria en dierentuinen
- Nertsenvoer
- Visvoer

Innofish financiert daarnaast twee pilot-projecten naar

- Vissilage
- Huisdiersnacks

6. Op welke manier kan / moet ik de hoeveelheid bijvangsten verminderen?

U heeft daar veel vrijheid voor. Met de komst van de aanlandplicht zijn de technische maatregelen voor een groot deel overbodig geworden. De Europese Unie denkt er nu over om in de technische maatregelen slechts 'kaders' aan te geven en verder een 'toolbox' te creëren van maatregelen die lidstaten kunnen gebruiken om de doelstellingen van hun beheerplannen te bereiken, zoals maaswijdte, *real time closures* en beschermde gebieden.

Zelf zult u moeten nadenken over de maatregelen die u kunt nemen, zoals het vissen met een grotere maaswijdte, seizoensvisserij, het combineren van visserij methoden (ene periode op kreeft, andere periode op schol), het vissen op plekken waar weinig bijvangst is enz. Als u nu al over opties nadent kunt u ook snel zien welke belemmeringen u dan tegenkomt. Die belemmeringen kunt u (via de visserijorganisaties) kenbaar maken bij het ministerie van Economische Zaken. Juist omdat de technische maatregelen er gedeeltelijk vanaf gaan, is er ruimte bij het beleid om met u mee te denken.

7. Is er een kans dat ik moet stoppen met vissen op mijn doelsoort, omdat ik het quotum van mijn bijvangstsoort heb vol gevist?

In theorie bestaat die kans inderdaad, maar hoe dat in de praktijk gaat werken is nog niet bekend. Er wordt bij dit onderwerp gesproken over *choke species*. Dat zijn bijvangstsoorten waarvoor maar beperkt quotum beschikbaar is. Wanneer de bijvangst van een bepaalde soort lastig vermeden kan worden, kan deze soort een *choke species* worden: de quota van deze soort worden dan eerder benut dan de andere quota en de visserij moet voortijdig stoppen. Dat betekent dat quota voor andere soorten niet volledig kunnen worden benut. Het is nog niet bekend hoe het probleem van *choke species* aangepakt zal worden.

Het is ook nog niet bekend hoe het zal gaan in visserijen waarbij de doelsoort ongequoteerd is, maar waarbij gequoteerde soorten worden bijgevangen. Dat komt bijvoorbeeld voor in de kanaalvisserij, waar soms kabeljauw bijgevangen wordt. In principe vallen gequoteerde soorten onder de aanlandplicht, maar vissers in ongequoteerde visserijen hebben op dit moment geen quota voor hun bijvangstsoorten. Nederland probeert om bijvangsten van gequoteerde soorten in visserijen op ongequoteerde doelsoorten niet onder de aanlandplicht te laten vallen. Op die manier zouden visserijen op ongequoteerde soorten dus mogelijk in hun geheel niet onder aanlandplicht vallen.

8. Wat betekent de aanlandplicht voor mijn visserijonderneming (praktisch en qua kosten)?

Dat hangt onder andere af van hoeveel bijvangst u vangt en welke keuzes u maakt rondom het voorkomen van bijvangsten. Factoren die meespelen zijn:

- Hoeveel bijvangsten vang ik? Het antwoord op deze vraag heeft effect op de hoeveelheid ruimte die u nodig heeft om de bijvangsten op te slaan. Dit bepaalt bijvoorbeeld of u eerder terug moet keren, doordat er geen ruimte meer aan boord is.
- Zijn de bijvangsten ook van de doelsoort? Als dat niet zo is kun je de bijvangst in ieder geval nog tot 2019 blijven discarden. Dan is er dus nog tijd om een oplossing te bedenken.
- Kan ik selectiever gaan vissen zonder doelsoorten te verliezen? Wanneer u een manier vindt om selectiever te vissen, dan zal de hoeveelheid bijvangst omlaag gaan en zult u daar dus minder van aanlanden. Als je heel selectief kunt vissen, kun je door het extra quotum zelfs wel meer marktwaardige vis aanlanden.
- Vang ik soorten waarvoor al een aanvoerbepanking is? Dan moet je goed opletten of dat straks een *choke species* kan gaan worden. Aanvoerbepankingen gelden nu bijvoorbeeld voor rog (maar die mag straks als beschermde soort gewoon weer overboord) en noorse kreeft (daar is nog veel onduidelijkheid over). Maar ook bijvoorbeeld voor kabeljauw en schol in het Kanaal.
- Zijn er mogelijkheden mijn schip aan te passen? Hoe pas ik mijn schip aan? Aangepaste vismethode? Meer opslagruimte? Meer slaapruijme voor extra personeel?
- Aan wie verkoop ik de bijvangsten en hoeveel levert dat op? Zie vraag 5.